

<http://delespallabres.blogspot.com.es/>

DOMINGO, 17 DE MARZO DE 2013

La misa de gaita

Si hai dos meses tábemos gayoleros pola apaición de nuevos trabayos nel mundiu de la gaita n'Asturies entitulaos Les Gaites y Cancioneru de la gaita asturiana, podemos allegranos de nueves porque acaba d'espublizase otru perimportante llabor entituláu *La misa de gaita*, una xera dedicada a una parte mui desconocía y casi desaniciada de la música n'Asturies. De fechu, esti ye'l primer trabayu que sal a la lluz depués de siglos d'esistencia, nos que namái dalguna referencia quedó per escritu.

El so autor ye'l Caderalgu de Musicoloxía de la Universidá asturiana Ángel Medina, que fai un fonderu analís de les formes musicales que caltuvo a lo llargo de siglos la misa cantada y acompangada con gaita.

Una de les coses que rescampen alrodiu d'esti tema, ye que la misa de gaita, cantada en Llatín, perviva en dellos llugares del territoriu astur cuando les mises populares en Llatín ya desapaecieren hai tiempu del noroeste peninsular, y otra, el cómo les melodíes llitúrxiques fueren amestando un sen del cantu tradicional asturianu, que-y apurre una identidá pa estremala d'otres.

Estes dos cuestiones son parte del estudiu que mos ufierta l'autor, nel que van identificándose aspeutos qu'empobinen a los estilos del cantu gregorianu, al tiempu que mos amuesa como gracies a la misa con gaita asturiana, conservárense formes de facer de la vieya música llitúrxica, al amestase estilos.

Según l'autor, sedría nel sieglu 18, polo menos, cuando s'acolumbra que la misa con gaita entama a tener presencia, aunque la gaita ya se tocara nes ilesies nos siglos anteriores, como podemos documentar nos villancicos del sieglu 17.

Pa poder facer esti trabayu foi necesaria la collaboración de les persones que caltuvieren vivos los cantares, ya qu'ensín gaiteru si podía facese la misa, pero ensin cantantes non.

Asina, una de les figures perimportantes al cantala y trasmitila foi Juan Manuel Menéndez González, Lolo, el de Curniana, y sobre

manera, ye d'agradecer la xera de recoyía de datos y les trascripciones musicales que ficiere, ya nel añu 1952, Manuel José Santos, de Salas, que tamién la cantaba.

Nun toles mises son iguales nin se canten de la mesma manera, y eses diferencies fain que seyan más bayuroses y guapes d'estudiar, dando nuna llibertá musical que tantu'l gaiteru como'l cantante, les más de les veces por vezu, van faciendo que suene con identidá na tradición asturiana al ser portadores d'un sentimientu musical deprendíu a lo llargu'l tiempu.

Otra particularidá de les mises dase nel intre de facer los entemedios pa los ofertorios, nos que'l gaiteru puede improvisar y amestar nueves pieces al repertoriu, al empar, esti ye un ámbitu nel que tamién se caltuvieren vieyes melodíes trasmitíes dende cuantayá.

Por si fuere pocu, amás de les partitures de lo que se canta xuntu col so analís, el llibru va con un cd con trece grabaciones de lo que suel tocarse y cantase nes mises de gaita.

Tou ello tá asoleyao dende'l Muséu de Pueblu d'Asturies na so collección etnográfica, que ya va pol so títulu 12, y cola collección Fontes Sonores de la Música Tradicional asturiana, col títulu 14.

Bienveníu esti trabayu que cubre un espaciu cultural ensin investigar fonderamente, del que ya facía falta hai tiempu poder averase a él pa poder tener material col que seguir estudiando, y tou gracies a un estamentu públicu y un profesor de la Universidá pública